

Wtorek, 8 września 2015 r.

P8_TA(2015)0294

Działania w następstwie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right2Water”**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 września 2015 r. w sprawie dalszych działań w następstwie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right2Water” (2014/2239(INI))**

(2017/C 316/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi ⁽¹⁾ (zwaną dalej „dyrektywą w sprawie wody pitnej”),
- uwzględniając dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej ⁽²⁾ (zwaną dalej „RDW”),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 211/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie inicjatywy obywatelskiej ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 listopada 2012 r. zatytułowany „Plan ochrony zasobów wodnych Europy” (COM(2012)0673),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 marca 2014 r. w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Dostęp do wody i kanalizacji jest prawem człowieka! Woda jest dobrem publicznym, nie towarem!” (COM(2014)0177) (dalej zwany „komunikatem”),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji zatytułowane „Sprawozdanie podsumowujące dotyczące jakości wody pitnej w UE sporządzone na podstawie badania sprawozdań państw członkowskich za okres 2008–2010 zgodnie z dyrektywą 98/83/WE” (COM(2014)0363),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianego wyżej komunikatu Komisji z dnia 19 marca 2014 r. ⁽⁵⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) zatytułowane „Środowisko Europy – stan i prognozy w 2015 r.”,
- uwzględniając rezolucję 64/292 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 28 lipca 2010 r. zatytułowaną „Prawo człowieka do wody i urządzeń sanitarnych” ⁽⁶⁾ i rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 2013 r. zatytułowaną „Prawo człowieka do wody pitnej i urządzeń sanitarnych” ⁽⁷⁾,
- uwzględniając wszystkie rezolucje w sprawie prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych przyjęte przez Radę Praw Człowieka ONZ,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 października 2008 r. w sprawie sposobu rozwiązania problemu dotyczącego niedoboru wody i susz w Unii Europejskiej ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 330 z 5.12.1998, s. 32.⁽²⁾ Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 65 z 11.3.2011, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. C 12 z 15.1.2015, s. 33.⁽⁶⁾ Rezolucja A/RES/64/292.⁽⁷⁾ Rezolucja A/RES/68/157.⁽⁸⁾ Dz.U. C 9 E z 15.1.2010, s. 33.

Wtorek, 8 września 2015 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie wdrażania prawodawstwa UE w dziedzinie wody w obliczu konieczności przyjęcia całościowego podejścia do wyzwań europejskiej polityki wodnej ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2014 r. w sprawie UE i globalnych ram rozwoju po roku 2015 ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz opinie Komisji Rozwoju, a także Komisji Petycji (A8-0228/2015),
- A. mając na uwadze, że „Right 2Water” to pierwsza europejska inicjatywa obywatelska, która spełniła wymogi określone w rozporządzeniu (UE) nr 211/2011 w sprawie inicjatywy obywatelskiej i była przedmiotem wysłuchania w Parlamencie po otrzymaniu poparcia ze strony prawie 1,9 miliona obywateli;
- B. mając na uwadze, że prawo człowieka do wody i urządzeń sanitarnych obejmuje wymiary osiągalności, dostępności fizycznej, akceptowalności, przystępności cenowej i jakości;
- C. mając na uwadze, że pełne wdrożenie prawa człowieka do wody pitnej i urządzeń sanitarnych – uznanego przez ONZ i popieranego przez państwa członkowskie UE – jest niezbędne do życia, oraz mając na uwadze, że właściwe zarządzanie zasobami wodnymi odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu zrównoważonego wykorzystywania wody i zachowania naturalnego kapitału świata; mając na uwadze, że połączony wpływ działalności człowieka i zmiany klimatu powoduje, że cały region śródziemnomorski UE i poszczególne regiony Europy Środkowej są teraz uważane za regiony o niedoborze wody i półpustynne;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z raportem EEA z 2015 r. o stanie środowiska naturalnego wycieki z rurociągów odpowiadają obecnie za od 10 % do 40 % strat wody w Europie;
- E. mając na uwadze, że dostęp do wody jest jednym z kluczowych elementów warunkujących osiągnięcie zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że koncentrowanie pomocy rozwojowej na poprawie zaopatrzenia w wodę pitną i rozbudowie infrastruktury sanitarnej jest skutecznym sposobem realizacji podstawowych celów w dziedzinie eliminacji ubóstwa, a także wspierania równości społecznej, zdrowia publicznego, bezpieczeństwa żywności i wzrostu gospodarczego;
- F. mając na uwadze, że co najmniej 748 mln osób nie ma stałego dostępu do bezpiecznej wody pitnej, a jedna trzecia ludności świata nie ma dostępu do podstawowej infrastruktury sanitarnej; mając na uwadze, że wskutek tego prawo do zdrowia jest zagrożone i rozprzestrzeniają się choroby, które powodują cierpienie i śmierć ludzi oraz istotnie hamują rozwój; mając na uwadze, że ok. 4 000 dzieci umiera codziennie z powodu chorób przenoszonych przez wodę lub w związku z nieodpowiednią jakością wodą oraz niewłaściwą infrastrukturą sanitarną i brakiem higieny; mając na uwadze, że z powodu braku dostępu do wody pitnej umiera więcej dzieci niż łącznie z powodu AIDS, malarii i ospy; mając jednak na uwadze, że liczby te wyraźnie spadają oraz że tempo tego spadku może i musi zostać przyspieszone;
- G. mając na uwadze, że jednym z aspektów problemu dostępu do wody jest również aspekt bezpieczeństwa, który wymaga zacieśnionej współpracy regionalnej;

⁽¹⁾ Dz.U. C 349 E z 29.11.2013, s. 9.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2014)0059.

Wtorek, 8 września 2015 r.

- H. mając na uwadze, że brak dostępu do wody i infrastruktury sanitarnej niesie ze sobą skutki dla przestrzegania innych praw człowieka; mając na uwadze, że wyzwania związane z wodą mają nieproporcjonalnie większy negatywny wpływ na kobiety, ponieważ w wielu krajach rozwijających się to właśnie one są tradycyjnie odpowiedzialne za zaopatrzenie gospodarstwa domowego w wodę; mając na uwadze, że z powodu braku dostępu do odpowiedniej i spełniającej normy infrastruktury sanitarnej najbardziej cierpią kobiety i dziewczęta, przez co często mają one ograniczony dostęp do nauki oraz są bardziej narażone na choroby;
- I. mając na uwadze, że z powodu chorób przenoszonych przez wodę umiera co roku 3,5 mln osób;
- J. mając na uwadze, że Protokół fakultatywny do Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, który wszedł w życie w 2013 r., ustanowił mechanizm rozpatrywania skarg umożliwiający pojedynczym osobom lub grupom składanie oficjalnych skarg w sprawie przypadków naruszenia prawa człowieka, jakim jest prawo do wody i infrastruktury sanitarnej, oraz innych praw;
- K. mając na uwadze, że w krajach rozwijających się i w gospodarkach wschodzących zapotrzebowanie na wodę wzrasta we wszystkich sektorach, w szczególności w sektorach energetyki i rolnictwa; mając na uwadze, że zmiana klimatu, urbanizacja i zmiany demograficzne mogą stanowić poważne zagrożenie dla dostępności wody w wielu krajach rozwijających się oraz że – według szacunków – do 2025 r. dwie trzecie ludności świata będzie żyć w krajach cierpiących na niedobór wody;
- L. mając na uwadze, że UE jest największym darczyńcą w sektorze wody, infrastruktury sanitarnej i higieny (WASH), gdyż 25 % całkowitej rocznej kwoty unijnej pomocy humanitarnej przeznaczane jest wyłącznie na wspieranie partnerów działających na rzecz rozwoju w tym sektorze; mając jednak na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 2012 r. w sprawie pomocy rozwojowej Unii Europejskiej na rzecz dostępu do wody pitnej i podstawowej infrastruktury sanitarnej w krajach Afryki Subsaharyjskiej zwrócono uwagę na potrzebę zwiększenia skuteczności pomocy i trwałości projektów wspieranych przez UE;
- M. mając na uwadze, że Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy oświadczyło, iż „dostęp do wody musi zostać uznany za fundamentalne prawo człowieka, ponieważ woda jest niezbędną dla życia na ziemi i stanowi wspólne dobro należące do całej ludzkości”;
- N. mając na uwadze, że prywatyzacja podstawowych usług w krajach Afryki Subsaharyjskiej w latach 90. ubiegłego stulecia utrudniła między innymi realizację milenijnych celów rozwoju dotyczących wody i infrastruktury sanitarnej, ponieważ skupienie się inwestorów na uzyskaniu zwrotu kosztów przyczyniło się m.in. do pogłębienia nierówności w świadczeniu takich usług, co negatywnie odbiło się na gospodarstwach domowych o niskich dochodach; mając na uwadze, że w świetle nieudanej prywatyzacji sektora wodnego przenoszenie obowiązku świadczenia usług zaopatrzenia w wodę z prywatnych przedsiębiorstw na władze lokalne jest coraz popularniejszą tendencją na całym świecie;
- O. mając na uwadze, że dostarczanie wody jest monopolem naturalnym i że dochody z procesu gospodarki wodnej powinny być wykorzystane na pokrycie kosztów usług wodnych, zabezpieczenie ich świadczenia, jak również usprawnienie gospodarki wodnej oraz że dochodami tymi zawsze należy dysponować z zastrzeżeniem uwzględnienia interesu publicznego;
- P. mając na uwadze, że brak wody i urządzeń sanitarnych odpowiedniej jakości ma poważny wpływ na zdrowie i rozwój społeczny obywateli, zwłaszcza dzieci; mając na uwadze, że zanieczyszczenie źródeł wody stanowi główną przyczynę zachorowań na biegunkę, będącą drugą najpoważniejszą przyczyną zgonów dzieci w krajach rozwijających się, oraz wywołuje również inne poważne choroby, takie jak cholera, schistosomatoza i jaglica;
- Q. mając na uwadze, że poprawne i solidarne zarządzanie obiegiem wody zagwarantuje dostępność i stabilność tego zasobu w ramach jego funkcji społecznej, gospodarczej i ekologicznej, w obecnym kontekście zmiany klimatu;
- R. mając na uwadze, że Europa jest szczególnie wrażliwa na zmianę klimatu, a woda jest jednym z pierwszych sektorów objętych jej skutkami;

Wtorek, 8 września 2015 r.

- S. mając na uwadze, że europejska inicjatywa obywatelska została utworzona jako mechanizm demokracji uczestniczącej, aby zachęcić obywateli do debaty na szczeblu UE oraz do bezpośredniego uczestnictwa w podejmowaniu decyzji przez UE, a także stanowi doskonałą okazję dla instytucji UE do wznowienia dialogu z obywatelami;
- T. mając na uwadze, że badania Eurobarometru wykazują w ostatnich latach niezmiennie bardzo niski poziom zaufania do UE wśród obywateli UE;

Europejska inicjatywa obywatelska jako instrument demokracji uczestniczącej

1. jest zdania, że europejska inicjatywa obywatelska stanowi wyjątkowy mechanizm demokratyczny, który ma znaczny potencjał, by przyczynić się do zbliżenia między europejskimi i krajowymi ruchami społecznymi i obywatelskimi oraz by propagować demokrację uczestniczącą na szczeblu UE; uważa jednak, iż aby móc jeszcze bardziej rozwinąć mechanizm demokratyczny, nieodzowne jest dokonanie oceny dotychczasowych doświadczeń oraz zreformowanie inicjatywy obywatelskiej, a także iż działania Komisji – które mogą obejmować w stosownych przypadkach możliwość wprowadzenia odpowiednich elementów do przeglądów przepisów lub do nowych wniosków ustawodawczych – muszą lepiej odzwierciedlać wymogi europejskiej inicjatywy obywatelskiej, kiedy wchodzi w zakres jej kompetencji, a zwłaszcza gdy wyrażają obawy dotyczące praw człowieka;
2. podkreśla, że podczas dwumiesięcznego etapu analizy Komisja powinna zapewnić jak najwyższy poziom przejrzystości, że pomyślnie przeprowadzona EIO powinna uzyskać odpowiednie wsparcie prawne i doradztwo ze strony Komisji oraz powinna być należycie upowszechniona, a także że składający inicjatywę i jej zwolennicy powinni być w pełni informowani na bieżąco w całym procesie rozpatrywania EIO;
3. nalega, by Komisja skutecznie wdrażała rozporządzenie w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej i dążyła do eliminacji wszystkich obciążeń administracyjnych, z jakimi spotykają się obywatele podczas składania lub popierania europejskiej inicjatywy obywatelskiej, oraz wzywa Komisję do rozważenia wdrożenia wspólnego systemu rejestracji europejskich inicjatyw obywatelskich we wszystkich państwach członkowskich;
4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że poparcie udzielone tej inicjatywie obywatelskiej przez prawie 1,9 miliona obywateli UE ze wszystkich państw członkowskich jest zgodne z decyzją Komisji o wyłączeniu usług wodno-kanalizacyjnych z zakresu dyrektywy w sprawie koncesji;
5. wzywa Komisję do utrzymania i potwierdzenia wyłączenia usług wodno-kanalizacyjnych z zakresu dyrektywy w sprawie koncesji w razie ewentualnego przeglądu tej dyrektywy;
6. ubolewa, że komunikat nie przejawia ambicji, nie odpowiedziano w nim na konkretne pytania przedstawione w inicjatywie obywatelskiej i ograniczono się do powtórzenia dotychczasowych zobowiązań; podkreśla, że odpowiedź, jakiej udzieliła Komisja na europejską inicjatywę obywatelską „Right2Water”, jest niewystarczająca, gdyż nie wnosi żadnego nowego wkładu ani nie wprowadza wszystkich środków mogących służyć osiągnięciu wyznaczonych celów; w odniesieniu do tej konkretnej europejskiej inicjatywy obywatelskiej zwraca się do Komisji o przeprowadzenie kompleksowej kampanii informacyjnej dotyczącej środków, jakie zostały już przedsięwzięte w obszarze wody, i sposobu, w jaki środki te mogą przyczynić się do osiągnięcia celów europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right2Water”;
7. jest zdania, że wiele z petycji w sprawie jakości wody i gospodarki wodnej zostało przedłożonych przez obywateli państw członkowskich, które nie są właściwie reprezentowane w zakresie ogólnounijnych konsultacji społecznych rozpoczętych w czerwcu 2014 r., i z tego względu podkreśla, że może istnieć pewna niespójność między wynikiem konsultacji społecznych a sytuacją opisaną w petycjach;
8. ma nadzieję na wyraźne zaangażowanie polityczne ze strony Komisji i wiceprzewodniczącego do spraw zrównoważonego rozwoju w celu dopilnowania, by podniesione w przedmiotowej europejskiej inicjatywie obywatelskiej wątpliwości spowodowały odpowiednie działania;
9. ponownie podkreśla zobowiązanie Komisji Petycji do przekazywania głosów składających petycję w sprawach dotyczących praw podstawowych oraz przypomina, że składający petycję w ramach europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right2Water” wyrazili zgodne stanowisko co do tego, że należy uznać wodę za prawo człowieka gwarantowane na szczeblu UE;

Wtorek, 8 września 2015 r.

10. wzywa Komisję, aby zgodnie z głównym celem europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right 2Water” przygotowała wnioski ustawodawcze oraz w stosownych przypadkach przegląd RDW, w których uznano by powszechny dostęp i prawo człowieka do wody; jednocześnie stwierdza, że powszechny dostęp do wody pitnej i urządzeń sanitarnych powinien zostać wpisany do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
11. podkreśla, że jeżeli Komisja zaniedba udane i szeroko wspierane europejskie inicjatywy obywatelskie w ramach mechanizmu demokratycznego ustanowionego Traktatem z Lizbony, sama UE utraci wiarygodność w oczach obywateli;
12. wzywa Komisję do podjęcia działań informacyjnych i edukacyjnych mających na celu promowanie kultury wody jako wspólnego dobra na szczeblu unijnym, działań służących podnoszeniu świadomości w zakresie indywidualnych zachowań (dotyczących oszczędności wody), działań prowadzących do określenia świadomej polityki zarządzania zasobami naturalnymi oraz wsparcia dla zarządzania publicznego, przejrzystego i otwartego na udział obywateli;
13. uważa, że konieczne jest opracowanie polityki wodnej zachęcającej do racjonalnego używania, recyklingu i ponownego wykorzystania zasobów wodnych, które stanowią istotne elementy zintegrowanego zarządzania; jest zdania, że pozwoli to na zmniejszenie kosztów, pomoże w oszczędzaniu zasobów naturalnych i zapewni właściwe zarządzanie środowiskiem naturalnym;
14. wzywa Komisję do wprowadzenia środków zniechęcających do skupywania zasobów wodnych w celach spekulacyjnych i szczelinowania hydraulicznego oraz do poddania tych praktyk badaniom wpływu na środowisko;

Prawo do wody i urządzeń sanitarnych

15. przypomina, że ONZ stwierdza, iż prawo człowieka do wody i urządzeń sanitarnych oznacza prawo każdego człowieka do korzystania do użytku osobistego i domowego z wody, która jest bezpieczna, fizycznie dostępna, przystępna cenowo, w wystarczającej ilości i o dobrej jakości; podkreśla, że ONZ w dodatkowym zaleceniu przewiduje, iż 3 % dochodów gospodarstwa domowego powinno być uważane za maksymalną kwotę płatności za wodę, jeżeli płatności mają zastosowanie;
16. wspiera funkcję specjalnego sprawozdawcy ONZ w dziedzinie prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych, a także podkreśla znaczenie działań jego oraz jego poprzedniczki na rzecz uznania tego prawa;
17. ubolewa z powodu faktu, że – jak wynika z Programu Oceny Zasobów Wodnych na Świecie (World Water Assessment Programme, WWAP) – ponad milion osób w UE-28 w dalszym ciągu nie ma dostępu do dostaw bezpiecznej i czystej wody pitnej, natomiast niemal 2 % ludności nie ma dostępu do infrastruktury sanitarnej, i z tego względu wzywa Komisję do podjęcia natychmiastowych działań;
18. wzywa Komisję, by uznała znaczenie prawa człowieka w zakresie wody i urządzeń sanitarnych oraz znaczenie wody jako dobra publicznego o podstawowej wartości dla wszystkich obywateli UE, a nie jako towaru; wyraża zaniepokojenie, że od 2008 r. z powodu kryzysu finansowego i gospodarczego oraz polityki oszczędnościowej, która pogłębiła ubóstwo w Europie i zwiększyła liczbę gospodarstw domowych o niskich dochodach, coraz więcej osób ma trudności z opłaceniem rachunków za wodę, i że przystępność cenowa staje się przedmiotem coraz większej troski; nie akceptuje sytuacji wstrzymywania dopływu wody i przymusowego wyłączenia zaopatrzenia w wodę, i zwraca się do państw członkowskich, aby bezzwłocznie przerwały wszystkie te sytuacje, jeśli są one spowodowane czynnikami społeczno-gospodarczymi w gospodarstwach domowych o niskich dochodach; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że aby pomóc osobom szczególnie wrażliwym w uiszczaniu opłat za media, w niektórych państwach członkowskich stosuje się „banki wody” lub minimalne limity wody, gwarantując, że woda jest nieodłącznym elementem praw podstawowych;
19. zwraca się do Komisji, by z uwagi na skutki niedawnego kryzysu gospodarczego przeprowadziła we współpracy z państwami członkowskimi oraz władzami regionalnymi i samorządowymi badanie na temat kwestii związanych z ubóstwem hydrologicznym z uwzględnieniem dostępu i przystępności cenowej; wzywa Komisję do dalszego wspierania i ułatwiania współpracy między operatorami wodnymi w celu wspomoczenia podmiotów ze słabiej rozwiniętych terenów i obszarów wiejskich z myślą o wspieraniu dostępu wszystkich mieszkańców tych terenów do wody dobrej jakości;

Wtorek, 8 września 2015 r.

20. wzywa Komisję do określenia, na których obszarach niedobór wody stanowi rzeczywisty lub potencjalny problem, i do wsparcia tych państw członkowskich, regionów i obszarów, w szczególności obszarów wiejskich i obszarów miejskich w trudnej sytuacji, w rozwiązaniu tego problemu we właściwy sposób;
21. podkreśla, że rzekomo neutralny stosunek Komisji do kwestii własności wody i gospodarki wodnej stoi w sprzeczności z programami prywatyzacji, jakie trojka narzuciła niektórym państwom członkowskim;
22. uznaje, że zgodnie z RDW woda nie jest towarem, lecz dobrem publicznym, które ma zasadnicze znaczenie dla ludzkiego życia i ludzkiej godności, i przypomina Komisji, że przepisy Traktatu wymagają zachowania przez UE neutralnej pozycji wobec podejmowanych na poziomie krajowym decyzji dotyczących systemu własności przedsiębiorstw wodnych, zatem Komisja nie powinna w żadnym wypadku wspierać prywatyzacji przedsiębiorstw wodnych w kontekście programu dostosowań gospodarczych czy innej unijnej procedury koordynacji polityki gospodarczej; biorąc pod uwagę, że jako część usług publicznych leżą one w przeważającej mierze w interesie publicznym, wzywa Komisję do wyłączenia na stałe usług wodnych i infrastruktury sanitarnej oraz usług kanalizacyjnych z przepisów rynku wewnętrznego i z wszelkich umów handlowych oraz do udostępniania ich po przystępnych cenach, a także wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, aby usługi te były zarządzane pod względem technicznym, finansowym i administracyjnym w sposób wydajny, skuteczny i przejrzysty;
23. wzywa państwa członkowskie i Komisję do ponownego rozważenia i ponownego oparcia zarządzania wodą na aktywnym uczestnictwie, rozumianym jako przejrzystość i rozszerzenie procesów decyzyjnych na obywateli;
24. uważa, że w kwestiach regulacji i kontroli konieczna jest ochrona własności publicznej wody przez propagowanie modeli publicznego, przejrzystego i uczestniczącego zarządzania, w których tylko w określonych przypadkach organ własności publicznej mógłby w formie koncesji przekazać podmiotom prywatnym niektóre elementy zarządzania, zawsze na ściśle regulowanych warunkach, z gwarancją prawa dostępu do zasobów i odpowiednich urządzeń sanitarnych;
25. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zagwarantowały na terenie całej Unii zaopatrzenie w wodę wysokiej jakości po przystępnych cenach i przy uczciwych warunkach pracy oraz zapewniając demokratyczną kontrolę;
26. wzywa państwa członkowskie do wsparcia promowania kampanii służących edukacji i zwiększaniu świadomości pod kątem zachowania i oszczędzania zasobów wodnych oraz zapewnienia szerszego udziału obywateli;
27. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia niedyskryminacji w dostępie do usług wodnych poprzez świadczenie tych usług na rzecz ogółu społeczeństwa, w tym zmarginalizowanych grup użytkowników;
28. wzywa Komisję, Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i państwa członkowskie do wsparcia gmin w UE, które nie posiadają kapitału niezbędnego do korzystania z pomocy technicznej oraz z dostępnego finansowania ze środków UE i z długoterminowych pożyczek o preferencyjnej stopie oprocentowania, zwłaszcza w celu utrzymania i odnawiania infrastruktury wodnej, aby zapewnić zaopatrzenie w wysokiej jakości wodę oraz objąć usługami wodno-kanalizacyjnymi także najsłabsze grupy społeczne, w tym osoby ubogie i mieszkańców regionów najbardziej oddalonych; podkreśla znaczenie otwartego, demokratycznego i uczestniczącego zarządzania z myślą o dopilnowaniu, by wdrożono najbardziej opłacalne rozwiązania w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi z korzyścią dla całego społeczeństwa; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia przejrzystości zasobów finansowych wytwarzanych w cyklu zarządzania wodą;
29. uznaje, że usługi wodno-kanalizacyjne są usługami użyteczności publicznej i że woda nie jest towarem, lecz dobrem publicznym, a zatem powinna być dostarczana po przystępnych cenach z poszanowaniem prawa obywateli do wody o minimalnej jakości i przy zastosowaniu stawki progresywnej; zwraca się do państw członkowskich o zapewnienie stosowania uczciwego, sprawiedliwego, przejrzystego i odpowiedniego systemu opłat za dostawę wody i urządzenia sanitarne w celu zagwarantowania wszystkim obywatelom niezależnie od ich sytuacji materialnej dostępu do usług o wysokiej jakości;
30. zauważa, że wodę należy traktować jako zasób ekospołeczny, a nie tylko składnik produkcyjny;

Wtorek, 8 września 2015 r.

31. przypomina, że dostęp do wody ma zasadnicze znaczenie dla rolnictwa, tak aby możliwe było urzeczywistnienie prawa do odpowiedniej żywności;

32. wzywa Komisję do aktywnego wspierania starań państw członkowskich mających na celu rozwój i ulepszenie infrastruktury dającej dostęp do usług nawadniania i sanitarnych oraz do wody pitnej;

33. uważa, że dyrektywa w sprawie wody pitnej w dużym stopniu przyczyniła się do zapewnienia wysokiej jakości wody pitnej w całej UE, oraz apeluje o podjęcie przez Komisję i państwa członkowskie zdecydowanego działania w celu urzeczywistnienia korzyści dla zdrowia i środowiska przez propagowanie spożywania wody wodociągowej;

34. przypomina państwom członkowskim o spoczywającym na nich obowiązku wdrażania prawa Unii; wzywa te państwa do pełnego wdrożenia dyrektywy UE w sprawie wody pitnej i wszystkich związanych z nią przepisów; przypomina państwom członkowskim, aby określiły swoje priorytety wydatkowania oraz w pełni wykorzystwały możliwości w zakresie wsparcia finansowego UE w sektorze wodnym zapewnianego w nowym okresie programowania finansowego (2014–2020), w szczególności poprzez priorytet inwestycyjny skoncentrowany konkretnie na gospodarce wodnej;

35. przypomina wnioski ze sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczącego włączenia celów polityki wodnej UE do wspólnej polityki rolnej, stwierdzające, że „instrumenty obecnie stosowane w WPR, mające służyć rozwiązaniu problemów z wodą, jak dotąd nie umożliwiły osiągnięcia wystarczającego postępu w osiąganiu ambitnych celów dotyczących wody”; uważa, że do poprawy jakości wody w Europie niezbędne jest ściślejsze powiązanie polityki wodnej z innymi politykami, na przykład rolnymi;

36. podkreśla znaczenie pełnego i skutecznego wdrożenia ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy w sprawie wód podziemnych, dyrektywy w sprawie wody pitnej oraz dyrektywy w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, a także uważa, że konieczna jest lepsza koordynacja wdrażania tych dyrektyw z wdrażaniem dyrektyw dotyczących środowiska morskiego, różnorodności biologicznej i ochrony przeciwpowodziowej; jest zaniepokojony faktem, że instrumenty unijnej polityki sektorowej nie przyczyniają się w dostatecznym stopniu do spełniania norm jakości ochrony środowiska w zakresie substancji priorytetowych oraz do osiągania celu wycofywania w odniesieniu do zrzutów, emisji i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych, zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a) i art. 16 ust. 6 ramowej dyrektywy wodnej; zwraca się do Komisji i do państw członkowskich, aby miały na uwadze, że gospodarkę wodną należy uwzględnić jako element przekrojowy w opracowaniu przepisów dotyczących innych kwestii o zasadniczym znaczeniu dla tego zasobu, jak energetyka, rolnictwo, rybołówstwo, turystyka itp., w celu uniknięcia zanieczyszczeń pochodzących na przykład z nielegalnych i nieuregulowanych składników odpadów niebezpiecznych lub wydobywania czy poszukiwania ropy naftowej; przypomina, że zasada wzajemnej zgodności w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR) określa wymogi podstawowe w zakresie zarządzania na podstawie istniejących przepisów UE odnoszących się do rolników oraz zasad dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, w tym dotyczących wody; przypomina, że rolnicy muszą przestrzegać tych zasad, aby mogli uzyskiwać pełne płatności w ramach WPR;

37. wzywa państwa członkowskie do:

— nałożenia na dostawców wody obowiązku umieszczania na rachunkach za zużycie wody informacji o jej właściwościach fizyko-chemicznych;

— opracowywania planów urbanistycznych zgodnie z dostępnością zasobów wodnych;

— zwiększenia kontroli i monitorowania zanieczyszczeń oraz planowania bezpośrednich działań ukierunkowanych na usuwanie i odprowadzanie substancji toksycznych;

— podjęcia działań służących ograniczeniu w Europie znaczących wycieków z rurociągów oraz modernizacji nieodpowiednich sieci wodociągowych;

38. uznaje za niezbędne ustalenie kolejności priorytetów lub hierarchii zrównoważonego użycia wody; wzywa Komisję do przygotowania w stosownych przypadkach analizy i wniosków;

Wtorek, 8 września 2015 r.

39. podkreśla, że prawo człowieka do dostępu do wody zostało uznane przez państwa członkowskie poprzez ich poparcie dla deklaracji ONZ oraz że popiera je wielka liczba obywateli i operatorów w UE;

40. podkreśla, że poparcia europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right 2Water” i jej celom udzieliło wielu obywateli w krajach takich jak Niemcy, Austria, Belgia, Słowacja, Słowenia, Grecja, Finlandia, Hiszpania, Luksemburg, Włochy i Irlandia, którzy zabrali głos w sprawie wody, jej własności i dostarczania;

41. zauważa, że od 1988 r. Komisja Petycji PE otrzymuje od obywateli UE w wielu państwach członkowskich dużą liczbę petycji, w których obywatele ci wyrażają zaniepokojenie dostawami i jakością wody oraz gospodarowaniem ściekami; zwraca uwagę na szereg negatywnych czynników, na które skarżą się składający petycję – takich jak składowiska odpadów, nieskuteczne kontrolowanie przez władze jakości wody oraz nieuregulowana czy bezprawna praktyka w rolnictwie lub przemyśle – i które są źródłem złej jakości wody, a przez to wpływają na środowisko oraz zdrowie ludzi i zwierząt; jest zdania, że petycje te dowodzą rzeczywistego zainteresowania obywateli skrupulatnym egzekwowaniem i dalszym rozwojem unijnych przepisów dotyczących zrównoważonej gospodarki wodnej;

42. stanowczo wzywa Komisję, by poważnie potraktowała zastrzeżenia i uwagi obywateli zgłaszane w takich petycjach oraz podjęła w ich sprawie działania, w szczególności w świetle pilnej potrzeby rozwiązania problemu malejących zasobów wodnych, spowodowanego nadmiernym ich wykorzystaniem i zmianą klimatu, kiedy wciąż jest czas na uniknięcie zanieczyszczeń i uchybień w gospodarowaniu; wyraża zaniepokojenie liczbą postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczących jakości wody oraz gospodarki wodnej;

43. wzywa państwa członkowskie do ukończenia planów gospodarowania wodami w dorzeczu w trybie pilnym oraz jako kluczowy element wdrażania ramowej dyrektywy wodnej, a także do właściwego ich realizowania przy pełnym poszanowaniu nadrzędnych kryteriów ekologicznych; zwraca uwagę, że określone państwa członkowskie coraz częściej zmagają się z wyniszczającymi powodziami, które mają poważny wpływ na ludność lokalną; zwraca uwagę, że plany gospodarowania wodami w dorzeczu wchodzące w zakres ramowej dyrektywy wodnej oraz plany zarządzania ryzykiem powodziowym w ramach dyrektywy powodziowej stwarzają wspaniałą szansę na wykorzystanie synergii między tymi instrumentami, które pomagają zapewnić wystarczającą ilość czystej wody przy jednoczesnym zmniejszeniu ryzyka powodziowego; przypomina ponadto, że każde państwo członkowskie powinno prowadzić centralną stronę internetową, służącą przekazywaniu informacji na temat wdrażania ramowej dyrektywy wodnej, aby ułatwić uzyskanie oglądu sytuacji w zakresie gospodarki wodnej i jakości wody;

Usługi wodne a rynek wewnętrzny

44. zauważa, że w krajach całej UE, w tym Hiszpanii, Portugalii, Grecji, Irlandii, Niemczech i Włoszech, potencjalna lub rzeczywista utrata własności publicznej usług zaopatrzenia w wodę stała się jedną z głównych kwestii budzących zaniepokojenie obywateli; przypomina, że wybór metody gospodarowania wodą opiera się na zasadzie pomocniczości, jak określono w art. 14 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz w protokole (nr 26) w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym, który podkreśla szczególne znaczenie usług publicznych dla spójności społecznej i terytorialnej w Unii; przypomina, że przedsiębiorstwa z branży zaopatrzenia w wodę i infrastruktury sanitarnej świadczą usługi użyteczności publicznej, a ich ogólną misją jest zapewnienie zaopatrzenia wszystkich obywateli w wodę wysokiej jakości po akceptowalnych społecznie cenach i przy ograniczeniu do minimum negatywnego oddziaływania ścieków na środowisko naturalne;

45. podkreśla, że zgodnie z zasadą pomocniczości Komisja powinna zachować neutralną pozycję wobec decyzji państw członkowskich odnoszących się do własności usług wodnych i nie powinna wspierać prywatyzacji usług wodnych ani poprzez ustawodawstwo, ani w jakikolwiek inny sposób;

46. przypomina, że możliwość ponownego przekazania usług wodnych władzom miejskim powinna być w przyszłości nadal zapewniona bez żadnych ograniczeń i że usługi te mogą nadal podlegać lokalnemu zarządzaniu, jeśli tak postanowią właściwe władze publiczne; przypomina, że dostęp do wody stanowi podstawowe prawo człowieka oraz że woda powinna być dostępna dla wszystkich w przystępnych cenach; podkreśla, że państwa członkowskie mają obowiązek dopilnowania, aby woda była zagwarantowana dla wszystkich obywateli niezależnie od operatora, a jednocześnie dopilnowania, by ci operatorzy dostarczali bezpieczną wodę pitną oraz lepszą infrastrukturę sanitarną;

Wtorek, 8 września 2015 r.

47. podkreśla, że szczególny charakter usług wodno-kanalizacyjnych, takich jak produkcja, dystrybucja i oczyszczanie, sprawia, że konieczne jest wykluczenie ich z wszelkich umów handlowych negocjowanych lub planowanych przez UE; wzywa Komisję do prawnie wiążącego wyłączenia usług wodnych, usług sanitarnych oraz usług kanalizacyjnych z trwających negocjacji w sprawie transatlantyckiego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego (TTIP) i porozumienia w sprawie handlu usługami; podkreśla, że wszystkie przyszłe umowy handlowe i inwestycyjne powinny zawierać klauzule dotyczące rzeczywistego dostępu do wody pitnej dla mieszkańców państwa trzeciego, którego dotyczy dana umowa, zgodnie z trwałym zobowiązaniem Unii na rzecz zrównoważonego rozwoju i praw człowieka, oraz że warunkiem wstępnym dla wszelkich przyszłych umów o wolnym handlu musi być rzeczywisty dostęp do wody pitnej dla ludności państwa trzeciego, którego dotyczy ta umowa;

48. przypomina o dużej liczbie petycji, w których sprzeciwiano się objęciu kluczowych usług użyteczności publicznej, takich jak woda czy infrastruktura sanitarna, negocjacjami dotyczącymi TTIP; wzywa Komisję do zwiększenia odpowiedzialności dostawców usług w zakresie dystrybucji wody;

49. wzywa Komisję, aby pełniła rolę czynnika ułatwiającego współpracę między przedsiębiorstwami wodociągowymi przez wymianę najlepszych praktyk i inicjatyw regulacyjnych i innych oraz dzięki wzajemnemu uczeniu się i wspólnym doświadczeniom, a także przez wspieranie dobrowolnych analiz porównawczych; z zadowoleniem przyjmuje wezwanie w komunikacie Komisji do większej przejrzystości w sektorze wodnym i uznaje podejmowane do tej pory działania, zauważając jednocześnie, że wszelkie analizy porównawcze powinny być dobrowolne z uwagi na duże zróżnicowanie usług wodnych oraz na specyfikę regionalną i lokalną w całej Europie; zauważa ponadto, że wszystkie takie analizy uwzględniające jedynie wskaźniki finansowe nie powinny być uznawane za równoważne środkom służącym przejrzystości i że należy włączyć – w sposób zrozumiały zarówno dla obywateli, jak i dla organów regulacyjnych – inne kryteria istotne dla obywateli, takie jak jakość wody, środki służące przeciwdziałaniu problemowi nieprzystępności cenowej, informacje o odsetku populacji mającym dostęp do odpowiedniego zaopatrzenia w wodę oraz o poziomie udziału ogółu społeczeństwa w zarządzaniu wodą;

50. podkreśla znaczenie krajowych organów regulacyjnych w zapewnianiu sprawiedliwej i otwartej konkurencji między usługodawcami, w ułatwianiu szybszego wdrażania nowatorskich rozwiązań oraz postępu technicznego, w promowaniu wydajności i jakości usług wodnych oraz w zapewnianiu ochrony interesów konsumentów; wzywa Komisję do wspierania inicjatyw dotyczących współpracy regulacyjnej w UE w celu przyspieszenia porównywania, wzajemnego uczenia się i wymiany najlepszych praktyk regulacyjnych;

51. uważa, że należy przeprowadzać ocenę europejskich projektów i programów w zakresie wody i infrastruktury sanitarnej pod kątem praw człowieka, aby opracować odpowiednie strategie polityczne, wytyczne i praktyki; zwraca się do Komisji o ustanowienie systemu porównywania (jakości wody, przystępności cenowej, zrównoważonego charakteru, zasięgu itp.) z myślą o poprawie jakości publicznych usług dostaw wody i usług kanalizacyjnych w całej UE oraz przyznaniu obywatelom szerszych uprawnień w tym zakresie;

52. przypomina, że koncesje dotyczące usług wodno-kanalizacyjnych podlegają zasadom zawartym w Traktacie i w związku z tym powinny być udzielane z poszanowaniem zasady przejrzystości, równego traktowania i niedyskryminacji;

53. podkreśla, że produkcja, dystrybucja i oczyszczanie wody oraz usługi kanalizacyjne muszą pozostać wyłączone z zakresu dyrektywy w sprawie koncesji także w wypadku przyszłych przeglądów tej dyrektywy;

54. przypomina, że wiele aspektów dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym spotkało się już ze zdecydowanym sprzeciwem ze strony społeczeństwa obywatelskiego, a należały do nich między innymi kwestie dotyczące usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, takich jak usługi dystrybucji i dostaw wody oraz usługi oczyszczania ścieków;

55. podkreśla znaczenie partnerstwa publiczno-publicznego i publiczno-prywatnego wymieniających najlepsze praktyki na zasadzie nienastawionej na zysk współpracy między przedsiębiorstwami wodociągów i z zadowoleniem przyjmuje uznanie po raz pierwszy w komunikacie przez Komisję znaczenia partnerstwa publiczno-publicznego;

Wtorek, 8 września 2015 r.

56. z zadowoleniem przyjmuje sukces niektórych gmin w zwiększaniu udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz poprawy świadczenia usług wodnych i ochrony zasobów wodnych, i przypomina, że lokalne instytucje odgrywają ważną rolę w procesie podejmowania decyzji dotyczących zarządzania wodą;

57. apeluje do Komitetu Regionów o przyjęcie bardziej aktywnej postawy w odniesieniu do tej europejskiej inicjatywy obywatelskiej z myślą o zachęcaniu do większego zaangażowania władz regionalnych w tę kwestię;

58. przypomina o obowiązku zapewnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości i informacji w sprawach środowiska oraz udziału opinii publicznej w procesie podejmowania decyzji, jak ustanowiono w konwencji z Aarhus; z tego względu wzywa Komisję, państwa członkowskie i ich samorządy regionalne i lokalne do przestrzegania zasad i respektowania praw zapisanych w konwencji z Aarhus; przypomina, że świadomość obywateli w kwestii przysługujących im praw ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia jak największego uczestnictwa obywateli w procesie decyzyjnym; w związku z tym wzywa Komisję, by proaktywnie organizowała kampanie informujące obywateli UE o osiągnięciach konwencji z Aarhus w zakresie przejrzystości i o skutecznych narzędziach, jakimi obywatele już dysponują, oraz by wykonywała przepisy dotyczące instytucji unijnych; wzywa Komisję do opracowywania kryteriów przejrzystości, odpowiedzialności i uczestnictwa, aby zwiększyć efektywność, zrównoważony charakter i opłacalność usług wodnych;

59. wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i samorządowe do podjęcia działań służących stworzeniu prawdziwego porozumienia społecznego na rzecz wody, którego celem będzie zagwarantowanie dostępności i stabilności zasobów oraz bezpiecznego zarządzania nimi, w szczególności poprzez wdrażanie strategii, takich jak tworzenie funduszy solidarności w zakresie wody lub innych mechanizmów działań socjalnych na rzecz osób, które nie mogą sobie pozwolić na usługi wodno-kanalizacyjne, aby spełnić wymogi w zakresie bezpieczeństwa dostaw i nie narażać na szwank prawa człowieka do wody; zachęca wszystkie państwa członkowskie do ustanowienia mechanizmów działań socjalnych, takich jak już istniejące w niektórych państwach UE, które gwarantują zaopatrzenie w wodę pitną obywatelom znajdującym się w naprawdę niepewnej sytuacji;

60. zwraca się do Komisji o zorganizowanie wymiany doświadczeń związanych z aspektem społecznym polityki wodnej między państwami członkowskimi;

61. wyraża sprzeciw wobec faktu, że odmowa zapewnienia dostępu do wody i urządzeń sanitarnych grupom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji i grupom szczególnie narażonym jest w niektórych państwach członkowskich wykorzystywana jako środek przymusu; przypomina, że w niektórych państwach członkowskich władze przez zamykanie studni publicznych utrudniają dostęp do wody najbardziej narażonym grupom społecznym;

62. zauważa, że państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na potrzeby słabszych grup społecznych oraz na zapewnienie osobom potrzebującym dostępu do przystępnej cenowo wysokiej jakości wody;

63. wzywa wszystkie państwa członkowskie do powołania krajowego rzecznika praw obywatelskich w zakresie usług wodnych w celu dopilnowania, by problemy dotyczące wody, takie jak skargi i sugestie odnoszące się do jakości usług wodnych oraz dostępu do nich, mogły być rozstrzygane przez niezależny organ;

64. zachęca przedsiębiorstwa wodociągowe do reinwestowania dochodów gospodarczych uzyskiwanych z cyklu zarządzania wodą w utrzymanie i poprawę usług wodnych oraz ochronę zasobów wodnych; przypomina, że zasada zwrotu kosztów usług wodnych dotyczy kosztów ekologicznych i kosztów związanych z zasobami przy poszanowaniu zarówno zasad sprawiedliwości i przejrzystości oraz prawa człowieka do wody, jak i obowiązków państw członkowskich w zakresie jak najlepszej realizacji ich zobowiązań dotyczących zwrotu kosztów, o ile nie szkodzi to celom ramowej dyrektywy wodnej i ich realizacji; zaleca, aby zaprzestać praktyk polegających na przekazywaniu zasobów gospodarczych z sektora wodnego na finansowanie innych polityk, w tym w sytuacji, kiedy rachunki za wodę zawierają opłaty koncesyjne, które nie zostały przeznaczone na potrzeby infrastruktury wodnej; przypomina o niepokojącym stanie infrastruktury w niektórych państwach członkowskich, gdzie występują straty wody spowodowane nieodpowiednimi i przestarzałymi sieciami dystrybucji, i wzywa państwa członkowskie do zwiększenia inwestycji w poprawę infrastruktury, jak również w inne usługi wodne, co jest warunkiem zagwarantowania prawa człowieka do wody w przyszłości;

Wtorek, 8 września 2015 r.

65. wzywa Komisję, by zapewniła ona, że właściwe organy będą udzielały obywatelom wszelkich informacji o jakości wody i gospodarce wodnej w przystępnej i zrozumiałej formie, że obywatele uzyskają na czas pełne informacje i będą mogli wyrazić swoje opinie o wszelkich projektach z dziedziny gospodarki wodnej; odnotowuje ponadto, że podczas konsultacji społecznych rozpoczętych przez Komisję 80 % uczestników uznało, że konieczna jest poprawa przejrzystości monitorowania jakości wody;

66. wzywa Komisję, by uważnie monitorowała wykorzystywanie bezpośredniego i pośredniego finansowania unijnego na projekty z zakresu gospodarki wodnej oraz by dopilnowała, by takie finansowanie było wykorzystywane tylko na projekty, na które je przeznaczono, mając jednocześnie na uwadze fakt, że dostęp do wody ma zasadnicze znaczenie dla ograniczania nierówności między obywatelami Unii, a także dla zwiększania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w UE; dlatego też wzywa Trybunał Obrachunkowy do monitorowania właściwej realizacji kryteriów wydajności i zrównoważonego rozwoju;

67. wzywa Komisję do zastanowienia się nad obecnym brakiem inwestycji w zakresie zrównoważonego gospodarowania wodą, w sytuacji gdy woda stanowi jedno ze wspólnych dóbr obywateli Unii Europejskiej;

68. wzywa zatem do większej przejrzystości między przedsiębiorstwami wodociągowymi, w szczególności poprzez opracowanie kodeksu dobrych praktyk administracyjnych dla prywatnych i publicznych przedsiębiorstw wodociągowych w UE; wspomniany kodeks powinien opierać się na zasadzie efektywności oraz pozostawać w zgodzie z przepisami ramowej dyrektywy wodnej w dziedzinie środowiska, gospodarki, infrastruktury i udziału społeczeństwa; wzywa również do utworzenia krajowego organu regulacyjnego;

69. zwraca się do Komisji o przestrzeganie zasady pomocniczości i właściwości w dziedzinie gospodarki wodnej zarówno poszczególnych szczebli sprawowania rządów, jak i wspólnot mieszkańców zarządzających usługami wodnymi (źródła i ich utrzymanie);

70. wyraża żal, że nadal nie w pełni wdrożono w państwach członkowskich dyrektywę w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych; nawołuje do wykorzystania unijnych zasobów finansowych priorytetowo w obszarach, w których nie jest przestrzegane prawodawstwo UE w dziedzinie ochrony środowiska, w tym dotyczące oczyszczania ścieków; zauważa, że poziom zgodności jest wyższy w wypadkach stosowania zasady zwrotu kosztów i zasady „zanieczyszczający płaci”, oraz apeluje do Komisji o przeprowadzenie przeglądu adekwatności aktualnych instrumentów pod kątem zapewnienia wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska;

71. podkreśla, że sektor usług wodnych posiada wielki potencjał tworzenia miejsc pracy przez uwzględnianie kwestii środowiskowych i wspieranie innowacji dzięki transferowi technologii między sektorami oraz zastosowanie badań, rozwoju technologicznego i innowacji w całym cyklu zarządzania wodą; w związku z tym wnioskuje o szczególne uwzględnienie zachęt do zrównoważonego wykorzystania wody jako odnawialnego źródła energii;

72. zachęca Komisję do opracowania europejskich ram legislacyjnych związanych z ponownym wykorzystywaniem oczyszczonych ścieków, aby w szczególności chronić wrażliwe rodzaje działalności i obszary; wzywa również Komisję do wspierania wymiany doświadczeń między organami ds. warunków sanitarnych z poszczególnych państw członkowskich;

73. wzywa Komisję, by we wszystkich przeglądach ramowej dyrektywy wodnej zapewniała uznanie ilościowej oceny problemów z przystępnością cenową wody za obowiązek sprawozdawczy państw członkowskich w odniesieniu do wdrożenia wspomnianej dyrektywy;

74. zwraca się do Komisji o rozważenie możliwości monitorowania przez Europejską Fundację na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofund) wszelkich problemów dotyczących przystępności cenowej wody w 28 państwach członkowskich i składania przez nią w tej sprawie sprawozdań;

75. przypomina, że dobre gospodarowanie wodą staje się kwestią o priorytetowym znaczeniu w nadchodzących dziesięcioleciach, zarówno w wymiarze ekologicznym i środowiskowym, dlatego że odpowiada potrzebom w dziedzinie energii i rolnictwa oraz względem gospodarczym i społecznym;

Wtorek, 8 września 2015 r.

Internalizacja kosztów zanieczyszczeń

76. przypomina, że za pośrednictwem rachunków za wodę obywatele UE ponoszą koszty oczyszczania wody i jej uzdatniania, oraz podkreśla, że strategie, które skutecznie łączą w sobie i godzą cele ochrony zasobów wodnych z oszczędnością kosztów, takich jak podejście „kontrola u źródła”, są w rezultacie efektywniejsze i korzystniejsze pod względem finansowym; przypomina, że – zgodnie z raportem EEA z 2015 r. o stanie środowiska naturalnego – na stan ponad 40 % rzek i wód przybrzeżnych mają wpływ rozproszone zanieczyszczenia spowodowane przez rolnictwo, zaś od 20 % do 25 % wód ulega zanieczyszczeniom pochodzącym ze źródeł punktowych, takich jak konstrukcje przemysłowe, systemy kanalizacji oraz sieci gospodarki ściekowej; podkreśla znaczenie skutecznego wdrożenia ramowej dyrektywy wodnej i dyrektywy w sprawie wody pitnej, lepszej koordynacji wdrażania tych dyrektyw, większej spójności przy opracowywaniu przepisów prawnych oraz bardziej proaktywnych środków służących oszczędzaniu zasobów wodnych i znaczącej poprawie efektywności wykorzystania wody we wszystkich sektorach (przemśle, gospodarstwach domowych, rolnictwie i sieciach dystrybucyjnych); przypomina, że zapewnienie zrównoważonej ochrony obszarów przyrodniczych, takich jak ekosystemy słodkowodne, stanowi także kluczowy element rozwoju i ma istotne znaczenie dla zapewnienia dostaw wody pitnej, a także zmniejsza koszty dla obywateli i podmiotów gospodarczych;

Unijna polityka zewnętrzna i polityka rozwoju w sektorze gospodarki wodnej

77. podkreśla, że unijna polityka rozwojowa powinna w pełni uwzględniać powszechny dostęp do wody i urządzeń sanitarnych poprzez promowanie partnerstwa publiczno-publicznego i publiczno-prywatnego opartego na zasadzie solidarności między operatorami wodnymi a pracownikami w różnych krajach oraz powinna wykorzystywać szereg instrumentów do promowania najlepszych praktyk poprzez dzielenie się wiedzą, a także programy rozwoju i współpracy w tym sektorze; ponownie stwierdza, że polityka państw członkowskich na rzecz rozwoju powinna uznawać aspekt praw człowieka zawarty w kwestii dostępu do bezpiecznej wody pitnej oraz urządzeń sanitarnych, a w celu realizacji tych praw w praktyce podejście oparte na prawach wymaga wsparcia ram ustawodawczych, finansowania oraz uwypuklenia głosu społeczeństwa obywatelskiego;

78. ponownie stwierdza, że dostęp do wody pitnej w wystarczającej ilości i o odpowiedniej jakości jest podstawowym prawem człowieka, oraz uważa, że rządy krajowe muszą wywiązywać się z obowiązku zapewniania takiego dostępu;

79. zgodnie z aktualnym prawodawstwem UE i jego wymogami podkreśla znaczenie systematycznej oceny jakości, czystości i bezpieczeństwa wody oraz zasobów wodnych w UE, jak również poza jej granicami;

80. podkreśla, że pomoc w zakresie zapewniania bezpiecznej wody pitnej i infrastruktury sanitarnej powinna być traktowana priorytetowo przy przyznawaniu funduszy UE i w programowaniu pomocy; wzywa Komisję do zapewnienia odpowiedniego wsparcia finansowego działaniom ukierunkowanym na rozwijanie potencjału w zakresie wody, w oparciu o istniejące platformy oraz inicjatywy międzynarodowe i współpracę w ich ramach;

81. nalega, aby w krajach rozwijających się sektor wody, infrastruktury sanitarnej i higieny był traktowany priorytetowo zarówno w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA), jak i w ramach budżetów państw; przypomina, że gospodarka wodna jest przedmiotem odpowiedzialności zbiorowej; opowiada się za otwartym podejściem do różnych rodzajów pomocy, jednak przy ścisłym przestrzeganiu zasad skuteczności rozwoju, spójności polityki na rzecz rozwoju oraz przy stałym skupieniu się na eliminacji ubóstwa i maksymalizacji wpływu na rozwój; w tym kontekście popiera udział społeczności lokalnych w realizacji projektów w krajach rozwijających się oraz zasadę odpowiedzialności społeczności za własny rozwój;

82. podkreśla, że pomimo postępów na drodze do osiągnięcia milenijnego celu rozwoju dotyczącego bezpiecznej wody pitnej 748 mln osób na świecie nie ma dostępu do dostaw wody o lepszej jakości, według szacunków co najmniej 1,8 mld osób pije wodę zanieczyszczoną fekaliami, a cel dotyczący zapewnienia infrastruktury sanitarnej jest daleki od osiągnięcia;

83. przypomina, że zapewnienie zrównoważonej gospodarki wodami gruntowymi jest nieodzownym warunkiem ograniczania ubóstwa i wspólnego dobrobytu, ponieważ wody gruntowe mogą stanowić lepsze źródło wody pitnej dla milionów ubogich osób żyjących na obszarach miejskich i wiejskich;

Wtorek, 8 września 2015 r.

84. wzywa Komisję, aby na równi ze zrównoważonym rolnictwem jednym z elementów Programu działań na rzecz zmian uczyniła wodę;

85. uważa, że woda powinna stanowić podstawę prac związanych z przygotowaniem dwóch ważnych wydarzeń międzynarodowych w roku 2015, czyli szczytu na temat agendy rozwoju na okres po 2015 r. i konferencji COP21 w sprawie zmiany klimatu; w związku z tym zdecydowanie popiera uwzględnienie ambitnych i dalekosiężnych celów dotyczących wody i urządzeń sanitarnych, takich jak mający być przyjęty we wrześniu 2015 r. cel zrównoważonego rozwoju nr 6 dotyczący zapewnienia wszystkim do 2030 r. dostępności wody i infrastruktury sanitarnej oraz zrównoważonego gospodarowania nimi; ponownie stwierdza, że wyeliminowanie ubóstwa po 2015 r. będzie możliwe tylko wtedy, gdy wszyscy i wszędzie będą mieli dostęp do czystej wody, podstawowej infrastruktury sanitarnej i odpowiednich warunków higienicznych; podkreśla, że osiągnięcie wszystkich celów zrównoważonego rozwoju wymaga mobilizacji znacznie większych środków finansowych na rzecz rozwoju, niż te przeznaczane obecnie na ten cel, zarówno przez kraje rozwinięte, jak i rozwijające się; apeluje o stworzenie globalnego mechanizmu monitorowania służącego śledzeniu postępów w osiąganiu powszechnego dostępu do bezpiecznej wody pitnej, w zrównoważonym wykorzystywaniu i rozwijaniu zasobów wodnych oraz we wzmacnianiu sprawiedliwego, uczestniczącego i odpowiedzialnego gospodarowania zasobami wodnymi we wszystkich krajach; wzywa Komisję do dopilnowania, aby środki pomocowe były wydatkowane w sposób efektywny oraz aby były bardziej ukierunkowane na sektor WASH w perspektywie programu działań na rzecz rozwoju na okres po 2015 r.;

86. podkreśla zwiększone zagrożenie niedoborem wody z powodu zmiany klimatu; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia wśród tematów COP21 strategicznego zarządzania zasobami wodnymi oraz długoterminowych planów przystosowawczych, w celu ujęcia podejścia dotyczącego infrastruktury wodnej odpornej na zmianę klimatu w przyszłym globalnym porozumieniu w sprawie klimatu; podkreśla, że infrastruktura wodna odporna na zmianę klimatu stanowi kluczowy czynnik rozwoju i ograniczenia ubóstwa; ponownie stwierdza, że bez ciągłych starań o złagodzenie skutków zmiany klimatu i o usprawnienie zarządzania zasobami wodnymi może być zagrożony postęp w osiąganiu celów ograniczania ubóstwa i milenijnych celów rozwoju oraz zrównoważony rozwój we wszystkich wymiarach gospodarczych, społecznych i środowiskowych;

87. zauważa z niepokojem, że brak dostępu do wody i urządzeń sanitarnych w krajach rozwijających się może mieć niewspółmierny wpływ na dziewczęta i kobiety, zwłaszcza dziewczęta w wieku szkolnym, jako że wskaźniki absencji i przedwczesnego ukończenia nauki są powiązane z brakiem czystych, bezpiecznych i łatwo dostępnych urządzeń sanitarnych;

88. wzywa do takiego przydzielania funduszy Unii i państw członkowskich, aby odzwierciedlić zalecenia specjalnego sprawozdawcy ONZ w zakresie prawa człowieka, jakim jest dostęp do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych, w szczególności dotyczące wspierania małej infrastruktury i przyznawania większych funduszy na jej działanie i utrzymanie, budowanie zdolności i zwiększanie świadomości;

89. zauważa z niepokojem, że – według specjalnego sprawozdawcy ONZ w dziedzinie prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i infrastruktury sanitarnej – ludzie żyjący w slumsach zwykle ponoszą wyższe koszty usług niż ludzie mieszkający na oficjalnych osiedlach, a usługi te są nieuregulowane i mają niską jakość; wzywa kraje rozwijające się do przeznaczania przydziałów budżetowych w pierwszej kolejności na usługi dla defaworyzowanych i odizolowanych grup;

90. przypomina, że w odniesieniu do scenariusza podstawowego bez zastosowania najnowszych innowacyjnych technologii uzdatniania i oszczędzania wody Światowa Organizacja Zdrowia stwierdziła, że od 100 do 200 litrów wody dziennie na osobę to zużycie optymalne, zauważając jednocześnie, że od 50 do 100 litrów jest wymagane, aby zaspokoić podstawowe potrzeby i ograniczyć występowanie problemów zdrowotnych; podkreśla, że zgodnie z uznanymi podstawowymi prawami człowieka niezbędne jest ustalenie minimalnego limitu wody na osobę w celu zaspokojenia podstawowego zapotrzebowania ludności na wodę;

91. podkreśla, że wymóg dostępu do podstawowego zaopatrzenia w wodę powinien być niepodlegającym dyskusji podstawowym prawem człowieka pośrednio i bezpośrednio wspieranym przez prawo międzynarodowe, deklaracje i praktyczne działania państwowe;

92. wzywa rządy, międzynarodowe agencje pomocowe, organizacje pozarządowe i społeczności lokalne do podjęcia działań na rzecz zapewnienia wszystkim ludziom możliwości zaspokojenia podstawowego zapotrzebowania na wodę oraz do zagwarantowania, że woda jest prawem człowieka;

Wtorek, 8 września 2015 r.

93. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia, w oparciu o wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia, polityki cenowej szanującej prawo osób do określonej minimalnej ilości wody i zapobiegającej jej marnotrawieniu, przez zastosowanie stawki progresywnej, proporcjonalnej do ilości zużytej wody;

94. zachęca do przyjęcia środków na rzecz racjonalnego zużycia wody w celu unikania marnotrawstwa;

95. pochwała niektórych operatorów wodnych, którzy przeznaczają część swoich rocznych obrotów na partnerstwa na rzecz wody w krajach rozwijających się, i zachęca państwa członkowskie i UE do stworzenia ram prawnych niezbędnych do tworzenia takich partnerstw;

96. apeluje o skuteczne monitorowanie projektów realizowanych dzięki pomocy zewnętrznej; podkreśla potrzebę monitorowania strategii finansowania i budżetów w celu dopilnowania, aby przydzielone środki finansowe służyły eliminowaniu istniejących dysproporcji i nierówności w dostępie do wody oraz były wydatkowane z poszanowaniem zasad wynikających z praw człowieka, takich jak zasada niedyskryminacji, dostępu do informacji i uczestnictwa;

97. zwraca się do Komisji, by z odnowienia starzejących się sieci zaopatrzenia w wodę pitną uczyniła priorytet planu inwestycyjnego dla Europy, wpisując te projekty na listę projektów unijnych; podkreśla efekt dźwigni tych projektów dla niezagrożonych delokalizacją miejsc pracy, co przyczyniałoby się do pobudzania zielonej gospodarki w Europie;

98. wzywa Komisję do wspierania dzielenia się wiedzą, aby państwa członkowskie przeprowadzały oceny diagnostyczne stanu sieci, które powinny umożliwić rozpoczęcie robót remontowych w celu zaprzestania marnotrawstwa wody;

99. wzywa do większej przejrzystości, dzięki czemu konsumenci będą otrzymywali pełniejsze informacje na temat wody, co przyczyni się do bardziej oszczędnego zarządzania zasobami wodnymi; zachęca w związku z tym Komisję do kontynuowania prac wraz z państwami członkowskimi, aby dzielić się doświadczeniami krajowymi związanymi z wdrażaniem systemów informacji o wodzie;

100. wzywa Komisję do zbadania możliwości rozszerzenia na poziom europejski zakresu narzędzi wsparcia finansowego w sektorze współpracy międzynarodowej dotyczącej wody i kanalizacji;

101. podkreśla, że wydajne i sprawiedliwe gospodarowanie zasobami wodnymi opiera się na zdolności samorządów lokalnych do zapewnienia świadczenia usług; w związku z tym apeluje, aby UE dalej wspierała udoskonalanie gospodarowania zasobami wodnymi i infrastrukturę wodną w krajach rozwijających się, zaspokajając w pierwszej kolejności potrzeby znajdujących się w trudnej sytuacji ludności wiejskiej;

102. popiera platformę globalnej solidarności w dziedzinie wody uruchomioną przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) w celu włączenia władz lokalnych w poszukiwanie rozwiązań problemów dotyczących wody; z zadowoleniem przyjmuje również inicjatywę „1 % solidarnie na wodę i infrastrukturę sanitarną” oraz inne inicjatywy podejmowane przez obywateli i władze w niektórych państwach członkowskich, aby projekty realizowane w krajach rozwijających się wspierać środkami finansowymi pochodzącymi z opłat za konsumpcję; zauważa, że takie inicjatywy zostały zastosowane w praktyce przez kilku dostawców wody; ponawia apel do Komisji o zachęcanie do solidarnych rozwiązań w tej i w innych dziedzinach, np. poprzez rozpowszechnianie informacji, ułatwianie zawierania partnerstw i wymiany doświadczeń, w tym dzięki możliwości partnerstwa między Komisją a państwami członkowskimi, przy czym dodatkowe fundusze UE powinny być przeznaczane na projekty realizowane w ramach tej inicjatywy; zachęca w szczególności do wspierania partnerstw publiczno-publicznych w ramach projektów instalacji wodociągowych w krajach rozwijających się, zgodnie z Globalnym Sojuszem Partnerstw Operatorów Zasobów Wodnych (GWOPA) koordynowanym przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich;

Wtorek, 8 września 2015 r.

103. zwraca się do Komisji o ponowne uruchomienie Funduszu Wodnego, który okazał się skutecznym narzędziem zapewniania lepszego dostępu do usług wodnych w krajach rozwijających się, ponieważ sprzyjał działaniom zwiększającym możliwości społeczności lokalnych;

104. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w całej Europie istnieje znaczne poparcie dla rezolucji ONZ w sprawie uznania dostępu do czystej wody i infrastruktury sanitarnej za prawo człowieka;

o

o o

105. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
